

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Аліна Драгунова,

вихователька вищої категорії

«вихователь-методист»

Антонівський заклад дошкільної освіти № 4
комбінованого типу Херсонської міської ради

alinadrahunova80@gmail.com

У період активних змін в освітній системі України особливо важливим стає питання забезпечення рівних можливостей для здобуття якісної освіти всіма дітьми, зокрема тими, які мають особливі освітні потреби. Важливим інструментом створення інклюзивного освітнього середовища у закладі дошкільної освіти виступають цифрові технології, які сприяють індивідуалізації навчання, підвищенню рівня залученості дітей та створенню комфортних умов для їх розвитку. Використання інтерактивних ресурсів, спеціалізованих програм і цифрових платформ дозволяє педагогам адаптувати освітній процес відповідно до можливостей кожної дитини, забезпечуючи доступність, гнучкість і варіативність навчання.

Практичний досвід використання цифрових технологій у роботі з дошкільниками свідчить про їхню ефективність у забезпеченні індивідуального підходу. Мультимедійні презентації поєднують текст, зображення та аудіовізуальні елементи, що полегшує сприйняття матеріалу, допомагає його структурувати та робить навчання доступним і цікавим. Вони сприяють розвитку уваги, пам'яті й мислення та є особливо ефективними для дітей із труднощами слухового сприйняття [1, с. 68-70].

Важливим компонентом освітнього процесу є використання навчальних відеоматеріалів, які забезпечують наочність і динамічність подачі інформації. Відео дозволяють дітям краще зрозуміти явища навколишнього світу, формують причинно-наслідкові зв'язки та сприяють розвитку пізнавального інтересу. Для дітей з особливими освітніми потребами відеоматеріали можуть бути адаптовані за тривалістю, темпом і змістом.

Інтерактивні вправи є ще одним ефективним інструментом створення інклюзивного освітнього середовища. Вони забезпечують активне залучення дітей до активної участі у навчальному процесі, сприяють розвитку логічного мислення, уваги та навичок самостійної роботи. Інтерактивність забезпечує можливість негайного зворотного зв'язку, що є особливо важливим для підтримки мотивації дітей (рис. 1).

Рис. 1. Приклад інтерактивних вправ для дітей з особливими освітніми потребами

У практичній діяльності частіше використовується платформа Canva для створення яскравих і доступних навчальних матеріалів, зокрема презентацій, карток та дидактичних ігор [2]. Canva дозволяє адаптувати матеріали відповідно до потреб дітей, використовуючи великі шрифти, контрастні кольори та візуальні підказки, що є важливим для дітей з порушеннями зору або уваги (рис. 2).

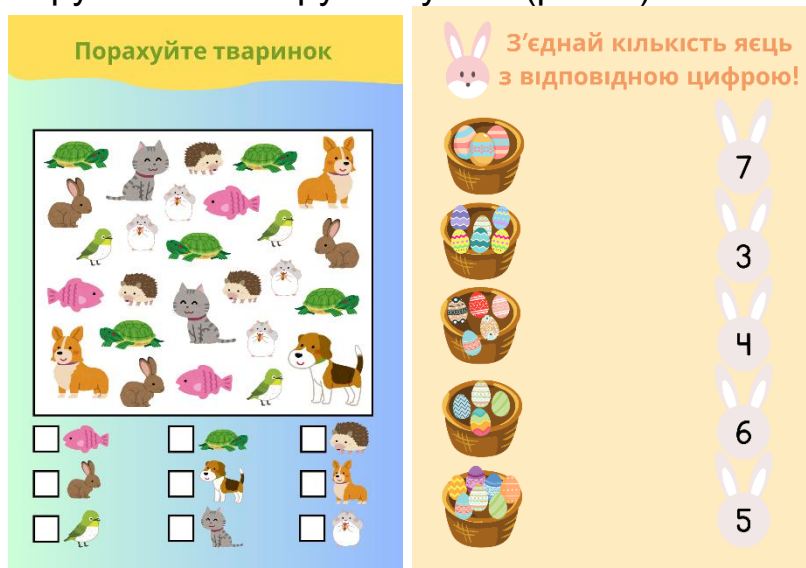

Рис. 2. Приклад створення розвиваючої картки для дітей з особливими освітніми потребами

Платформа Genially є ефективним інструментом для створення інтерактивних презентацій і навчальних матеріалів [3]. Завдяки можливості додавання анімацій, інтерактивних елементів та звукового супроводу, Genially сприяє підвищенню зацікавленості дітей та забезпечує кращу взаємодію з навчальним контентом (рис. 3).

Рис. 3. Приклад використання платформи Genially для створення навчальних матеріалів

У роботі також використовується платформа Wordwall для створення інтерактивних ігор та вправ [5]. Ця платформа дозволяє легко адаптувати завдання під рівень підготовки дітей, що є особливо важливим в умовах інклюзивного навчання. Ігровий формат сприяє зниженню тривожності та підвищенню впевненості дітей у власних можливостях (рис. 4).

Рис. 4. Приклад використання платформи Wordwall для створення навчальних матеріалів

Платформа LearningApps є ще одним ефективним ресурсом для створення інтерактивних вправ (рис. 5) [4]. Вона дозволяє розробляти різноманітні завдання на розвиток пам'яті, уваги, логічного мислення та мовлення. Використання LearningApps сприяє активному залученню дітей до навчального процесу та формуванню позитивного ставлення до навчання.

Рис. 5. Приклад використання платформи LearningApps для створення навчальних матеріалів

На нашу думку, важливим аспектом використання цифрових технологій є їх адаптивність. Усі цифрові інструменти дозволяють змінювати складність завдань, темп подачі матеріалу та форму взаємодії, що забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу. Це особливо важливо для дітей з особливими освітніми потребами, які потребують диференційованого підходу. Застосування цифрових технологій сприяє також розвитку комунікативних навичок дітей. Інтерактивні завдання, спільні ігри та обговорення результатів діяльності формують навички співпраці, взаємодії та соціалізації, що є ключовими компонентами інклюзивного середовища.

Не менш важливим є те, що цифрові технології дозволяють залучати батьків до освітнього процесу. За допомогою онлайн-ресурсів можна надавати рекомендації, демонструвати навчальні матеріали та підтримувати постійний зв'язок із сім'єю дитини, що позитивно впливає на результати навчання та розвитку [6, с. 229-230].

Отже, застосування цифрових технологій у закладі дошкільної освіти є ефективним інструментом формування інклюзивного освітнього середовища. Практичний досвід їх упровадження засвідчує суттєве

підвищення якості освітнього процесу, рівня залученості дітей та створення умов для гармонійного розвитку кожної дитини.

Список використаних джерел:

1. Бабюк Т. Й., Пукас І. Л., Каньоса Н. Г. Галаманжук Л. Л. Цифрові технології в дошкільній освіті: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2024. 122 с.
2. Платформа Canva. Офіційний сайт. URL: <https://www.canva.com/> (дата звернення 27.03.2026).
3. Платформа Genially. Офіційний сайт. URL: <https://genially.com/> (дата звернення 27.03.2026).
4. Платформа LearningApps. Офіційний сайт. URL: <https://learningapps.org/> (дата звернення 27.03.2026).
5. Платформа Wordwall. Офіційний сайт. URL: <https://wordwall.net/> (дата звернення 27.03.2026).
6. Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади: монографія / за заг. ред. В. П. Сергієнка; за наук. ред. Н. П. Франчук. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 382 с.